

Gegevensknooppunt Groningen: een uniek samenwerkingsverband van 39 organisaties!

Nieuwsbrief juli 2017

Geschreven door: [Annemarije Mellema-Verkaik](#) op 19 juli 2017

Gegevens straks op één punt beschikbaar

In de regio Groningen is een initiatief ontstaan om allerlei gegevens op het gebied van wonen, duurzaamheid, energie en water samen te brengen in één gegevensknooppunt: het Gegevens Knooppunt Groningen (GKG). Verschillende organisaties, zoals provincies, gemeenten en waterschappen, brengen gegevens op één punt bijeen. Zo kunnen de organisaties van elkaars kennis profiteren en komen gegevens op een laagdrempelige manier beschikbaar. Dit gebeurt met kaarten, grafieken en tabellen. Organisaties kunnen deze gegevens vervolgens zelfstandig gebruiken voor actuele onderwerpen, zoals leefbaarheid, wateroverlast, energietransitie, duurzaamheid, leegstand, omgevingsdomein, zorg en wonen.

Drie functies

Het GKG krijgt drie functies, die aansluiten bij actuele regionale en landelijke ontwikkelingen en voorzieningen. Deze functies zijn:

- Mijn omgeving, bestaande uit veel gestelde vragen op het gebied van de fysieke leefomgeving (waar zit wat?)
- Antwoord op maat, hierbij krijgen bestuurder en beleidsmedewerkers antwoorden op specifieke vragen;
- Data op maat, hierbij kunnen specialisten en materiedeskundigen de meest actuele gegevensbestanden voor eigen analyse naar zich toe halen.

Uiteindelijk moet het GKG een verbindingpunt, een vraagbaak en een basisvoorziening worden.

Samenwerking

In het GKG werken 39 organisaties uit bedrijfsleven, overheid en onderwijs samen. Een belangrijke doelstelling van het GKG is samenwerken en delen. De betrokken organisaties moeten elkaar voldoende ruimte geven om ervaring op te doen en van elkaar te kunnen leren. De samenwerking in het GKG is uniek in Nederland. Nergens in Nederland wordt nog op deze manier samengewerkt op het gebied van het toegankelijk maken van gegevens.

**Samen geef je
elkaar energie!**

Bert Gerlofs is mede-initiatiefnemer en aanjager van het GKG. Al vanaf 2010 is hij betrokken bij verschillende initiatieven om een regionaal knooppunt op te zetten. In 2016 is een proeftuin opgezet. Met de opgedane ervaringen en het ontstane enthousiasme is per 1 mei 2017 het GKG van start gegaan, met als gevolg een andere positie voor Bert binnen het GKG.

Wat is jouw huidige rol binnen het GKG?

“In de periode tot 1 mei was ik vooral kwartiermaker. Vanaf 1 mei zijn de bronhouders aan zet en is mijn rol nu projectleider. Ik zorg ervoor dat het GKG ‘aan de loop’ blijft. Het GKG is een community. Iedereen binnen de community is verantwoordelijk voor het GKG, maar niemand heeft regie. En dat is natuurlijk voor iedere organisatie nieuw. Mijn rol is om toezicht te houden, afspraken te bewaken en focus en koers te houden. Daarnaast heb ik nog steeds een rol als verbindingsofficier voor het GKG.”

Wat is de uitdaging voor jou in deze community?

“Partijen vinden en bij elkaar brengen. Onderling verbindingen leggen waardoor het samenwerken op gang komt. Mensen en organisaties gaan zich hierdoor ontwikkelen. Samenwerking tussen overheden is best een uitdaging.. Het ontbreekt veelal aan voldoende vertrouwen. Terwijl een goede samenwerking zoveel oplevert. Samen werk je aan kwaliteitsverbetering, krijg je goede ideeën en geef je elkaar energie. Mijn uitdaging is deze samenwerking succesvol te laten zijn en het realiseren van een gelijke informatiepositie voor alle betrokkenen in de regio Groningen.”

Wat verwacht je van het GKG voor je eigen organisatie Geon?

“Het GKG dient vooral een breder belang, waarin Geon haar rol als procesbegeleider goed kan laten zien. Het belangrijkste van het GKG is het samenwerken en gegevens delen. Voor Geon betekent het GKG nieuwe contacten opdoen, met elkaar in gesprek komen. Netwerken. Laten we als regio de rest van het land zien dat je met onderling vertrouwen veel kunt bereiken!”

Hoe zie jij de toekomst van het GKG?

“Op dit moment zoeken we vooral de verbinding met partijen, verzamelen we databronnen en werken deze vraag- en themagericht uit. De bronhouders doen hun werk en zullen in de toekomst thema's oppakken en uitwerken. Wat zou het geweldig zijn als het GKG een basisvoorziening wordt voor alle organisaties en uiteindelijk zelfs voor burgers en bedrijven in de regio! Een laagdrempelig knooppunt waar iedereen gegevens kan vinden en vragen kan stellen!”

Van mission impossible naar mission possible

Bernard van Dam is vanuit de provincie Groningen trekker van het Gegevensknooppunt Groningen. Als leider van het Programmateam Omgevingswet maakte hij kennis met het knooppunt. De nieuwe Omgevingswet bundelt 26 bestaande wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Voor de wet moeten overheden digitaal allerlei informatie aanleveren op kaarten. Hiervoor biedt het Gegevensknooppunt Groningen kansen.

Informatie delen

“Voor mij is het Gegevensknooppunt Groningen een instrument om het delen van informatie op een hoger niveau te tillen”, vindt Bernard van Dam. “Vanuit de Omgevingswet worden allerlei eisen aan ons gesteld op het gebied van informatie en digitalisering. Daar voldoen we

nog niet voor 100 procent aan. Door de samenwerking in het Gegevensknooppunt komen we daar verder mee.”

Positieve energie

“Het is niet de eerste poging om verschillende gegevensbronnen van verschillende overheden bij elkaar te brengen, maar dit is tot nog toe niet gelukt. Van buitenaf lijkt het een mission impossible. Ik merk op dit moment bij alle partijen veel enthousiasme en de juiste dosis positieve energie om deze community te bouwen. Daarbij hebben we met de nieuwe Omgevingswet een mooie stok achter de deur om het project te laten slagen. Als je gebruik maakt van de energie die er nu is, maak je van het project een ‘mission possible’. Als trekker vanuit de provincie probeer ik het project nu vanuit de hoek van de geo-specialisten te brengen naar de mensen die er belang bij hebben. ”

Uitdaging

“De uitdaging is om het komende half jaar groepen met elkaar in gesprek te krijgen en dat ze ook de toegevoegde waarde van de samenwerking zien. Ik hoop dat mensen die enthousiast zijn geworden ook weer anderen enthousiast maken, zodat steeds meer partijen zich bij het knooppunt aansluiten. Ik hoop dat we straks met het Gegevensknooppunt Groningen iets in handen hebben dat aansluit bij de landelijke eisen voor de Omgevingswet. ”

Zelfs de grootste scepticus is nu om!

Peter Groen werkt in opdracht van 31 organisaties aan de verbetering van de waterketen. De waterketen is de cyclus van waterwinning naar watergebruik naar waterzuivering naar watergebruik. Met alle gemeenten in Groningen, een aantal Drentse gemeenten, waterschappen en waterbedrijven werkt hij aan een waterketenkaart.

ICT

Veel gemeenten hebben al een eigen waterkaart. Het doel is dat er een regionale kaart komt, waarop alle gemeenten, waterbedrijven en waterschappen in Groningen en Noord-Drenthe hun informatie digitaal ter beschikking stellen. Op de kaarten zijn de verschillende vijvers en watergangen (sloten, kanalen en vaarten) in beide provincies te zien maar ook de rioleringen. Om die gegevens regionaal bij elkaar te brengen, moest Groen samen met een projectgroep een eigen ‘ICT-architectuur’ ontwerpen. Tegelijkertijd bleek dat het Gegevensknooppunt Groningen (GKG) een zelfde ontwerp had gemaakt. Toen was de verbinding tussen de twee projecten gauw gelegd. Er werd een werkgroep gevormd en nu is de waterketenkaart het meest concrete thema van het GKG. De kaarten zijn inmiddels klaar in de provincie Groningen en dit jaar ook in de kop van Drenthe. Het is de bedoeling dat eind dit jaar de kaart in de hele regio beschikbaar is. Het project waterkaart via het GKG is niet alleen gegevens delen maar ook mensen met elkaar in verbinding brengen. Specialist kunnen vragen stellen aan specialisten. De waterkaart wordt hierdoor steeds beter. Verder is de waterkaart straks ook te gebruiken voor andere gebruikers dan alleen de waterspecialisten. Denk bijvoorbeeld aan ruimtelijke ordening of veiligheid. Zij krijgen rechtstreeks toegang tot actuele, betrouwbare complete en duurzame gegevens van het watersysteem.

Sneeuwbaaleffect

Het idee van de waterkaart is ontstaan in de stad Groningen in 2012. Daar staken de gemeente Groningen, waterschap Noorderzijlvest en JenL Datamanagement de koppen bij elkaar. Langzaam aan sloten meer partijen zich bij het initiatief aan en begon de sneeuwbal te rollen. Peter Groen: “Je merkt dat sommige mensen moeten wennen aan het idee van informatie delen. Dan hoor je: ‘We hebben toch alle informatie al, dat kun je toch gewoon mailen.’ In het begin kijkt iedereen heel erg vanuit zijn eigen belang. De gemeente wil zo snel mogelijk zijn water kwijt; het waterschap heeft baat bij een rustige, stabiele wateraanvoer naar de rioolwaterzuivering. Het is belangrijk dat je naar de keten in zijn geheel kijkt. Ik merk dat als mensen de waarde van het informatie delen inzien, ze ook wel mee willen doen. Zelfs de grootste scepticus is nu om.”

Uitdaging

“Het Gegevensknooppunt is voor mij hét middel voor de ontsluiting van informatie”, vindt Groen. “Volgens mij is de grootste uitdaging als je straks alle informatie bij elkaar hebt, om het up-to-date te houden. Daar is discipline voor nodig! Het is belangrijk dat er een organisatie staat, die borgt dat de informatie actueel is en dat er iemand is die de verschillende partijen achter de broek zit. Als het knooppunt er straks is, zijn we er nog niet. De ontwikkelingen en mogelijkheden van data gaan steeds verder; daar moeten we steeds op inspringen.”

Van sectoraal naar integraal

Jan-Willem Kok is voorzitter binnen het GKG. Al ruim 20 jaar is hij actief in het geografisch domein als gebruiker, manager en bestuurslid. Hij verricht interim management en advieswerk voor voornamelijk overheden. Door zijn brede ervaring en ruime kennis is hij goed inzetbaar voor het GKG.

Hoge ambities

“Het GKG is een groeiende community die in de proeftuin al zijn meerwaarde heeft laten zien. Het mooie van deze groep is het enorme enthousiasme. Mijn uitdaging is dit enthousiasme en het GKG te laten groeien. Veel partijen hebben zich al aangesloten. Het zou mooi zijn nog meer deelnemende partijen te vinden uit zowel overheids- als commerciële organisaties. Ook voor deze laatste groep heeft het GKG veel te bieden. Er zijn hoge ambities en die wil ik graag waar maken.”

Inzetbaarheid

“Gemakkelijk beschikken over goede actuele data is een geweldige kracht van het GKG. Zo werk ik nu bijvoorbeeld aan een bijenapp voor het verbeteren van de leefomgeving van de bij. Hiervoor hebben we veel verschillende data nodig die we straks zo bij het GKG kunnen opvragen. Dit bespaart ons de zoektocht naar de juiste data en veel *tijd*.”

Het GKG in 2020?

“De laatste G van het GKG staat voor Groningen. Het GKG zou door moeten groeien naar een landelijk community van enthousiaste deelnemers. Een belangrijke punt van aandacht daarbij is de continuïteit van het GKG. Samen moet je het vuur brandend houden. Gezamenlijk hebben we heel veel baat bij het gegevensknooppunt. Zwaan, kleef aan!!”